

SCI-CONF.COM.UA

TOPICAL ISSUES OF MODERN SCIENCE, SOCIETY AND EDUCATION

**PROCEEDINGS OF V INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
NOVEMBER 28-30, 2021**

**KHARKIV
2021**

UDC 001.1

The 5th International scientific and practical conference — Topical issues of modern science, society and education (November 28-30, 2021) SPC — Sci-conf.com.ua, Kharkiv, Ukraine. 2021. 2101 p.

ISBN 978-966-8219-85-6

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phanistic composition of Ukraine // Topical issues of modern science, society and education. Proceedings of the 5th International scientific and practical conference. SPC — Sci-conf.com.ua. Kharkiv, Ukraine. 2021. Pp. 2127. URL: <https://sci-conf.com.ua/v-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskayakonferentsiya-topical-issues-of-modern-science-society-and-education-28-30noyabrya-2021-goda-harkov-ukraina-arhiv/>.

Editor

Komarytsky M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: kharkiv@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2021 Scientific Publishing Center — Sci-conf.com.ua ®

©2021 Authors of the articles

351. **Попова Г. Ю.** 1784
ФІНАНСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОНОВЛЕННЯ
ПІДПРИЄМСТВА ДЕРЕВООБРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
352. **Самойленко В. В.** 1791
МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ
ПІДПРИЄМСТВА
353. **Сук П. Л.** 1796
ЗАСТОСУВАННЯ ОБЕРНЕНОГО ПРЯМОЛІНІЙНОГО МЕТОДУ
ДЛЯ РОЗРАХУНКУ АМОРТИЗАЦІЇ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ
354. **Тешева Л. В., Борисенко Є. Д.** 1803
ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНИХ КОМУНІКАЦІЙ В ОРГАНІЗАЦІЯХ
355. **Тирпак О. С., Орлова В. К.** 1808
ОСОБЛИВОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ
ЕЛЕКТРОННИХ ТРУДОВИХ КНИГ В УКРАЇНІ
356. **Ткачук І. Г., Паньків І. І.** 1811 ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ЗАЛУЧЕННЯ
ТА НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
357. **Чемчикаленко Р. А., Коломієць Д. А.** 1817
РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ: СУТНІСТЬ ТА
СКЛАДОВІ
358. **Шурпа С. Я., Покурбанич А. М.** 1824
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-
ТЕХНОЛОГІЙ У МАРКЕТИНГУ
- ЮРИДИЧЕСКИЕ НАУКИ**
359. **Majstorović M.** 1829
TOPICAL ISSUES OF MODERN EDUCATION OF REAL ESTATE
PROFESSIONALS IN THE REPUBLIC OF SERBIA
360. **Prykhodko A., Nochovna H., Soshko O., Zvarych I., Kortukova T.** 1838
PROBLEMS OF LEGAL REGULATION OF MIGRATION
PROCESSES OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN
INTEGRATION
361. **Безрідна Н. О., Великий Ю. М.** 1842 ПЕРСПЕКТИВИ
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ
ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ З ПРОФЕСІЇ «ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ»
362. **Біліченко В. В.** 1847
ПРОФІЛАКТИКА ПРАВОПОРУШЕНЬ ЯК ФОРМА УЧАСТІ
ГРОМАДЯН В ОХОРОНІ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

363. *Бублик Н. С.* 1851

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ФАКТУ ВИКЛИКУ ОСОБИ
ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ДОСУДОВОГО
РОЗСЛІДУВАННЯ

30

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Самойленко Вікторія Вікторівна, к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту, логістики та інновацій Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця м. Харків, Україна

Вступ. Проблеми створення досконалішої системи управління конкурентоспроможністю підприємства набули надзвичайної актуальності в сучасних умовах ринкової економіки. Тому значна частка наукового потенціалу сьогодні спрямована на вирішення питань щодо процесів пошуку, формування, адаптації до особливостей національної економіки, розвитку моделей управління конкурентоспроможністю підприємством.

Мета роботи. Аналіз вітчизняної та зарубіжної економічної літератури показує, що при визначенні термінологічного апарату теорії управління конкурентоспроможністю не було сформовано чіткого та однозначного вибору об'єкта дослідження. Зміст поняття конкурентоспроможності підприємства пропонується трактувати як динамічну характеристику здатності підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища шляхом формування певного рівня конкурентних переваг. Отже, управління конкурентоспроможністю підприємства, перш за все, повинно ототожнюватися з розробкою системи, що забезпечить його конкурентними перевагами в існуючих умовах ринку.

Конкурентні переваги – це ті характеристики, які створюють для організації, що виробляє або реалізує даний продукт, певні переваги над конкурентами; будь-які інновації, що дають реальне збільшення бізнес-успіху [1].

Матеріали і методи. Роботи вчених-економістів, що присвячені питанням управління конкурентоспроможністю, спрямовані на вирішення проблеми формування концептуальної моделі управління конкурентними перевагами. Під

концептуальною моделлю управління конкурентними перевагами підприємства автори розуміють основні теоретичні положення і принципи формування, реалізації та вдосконалення системи управління, які базуються на дослідженнях категоріального апарату теорії конкуренції, законах функціонування ринку й підприємств, використанні існуючих методологічних підходів і системи принципів управління. Така концептуальна модель дозволяє визначити сутність системи конкурентних переваг підприємства, цілі і функції, методи, інструментарій, стратегії управління. Повне формування концептуальної моделі управління конкурентними перевагами підприємства неможливе без досконалого розгляду кожного з етапів.

Результати. До трактування поняття управління конкурентоспроможністю підприємства існує декілька підходів, що може гарантувати найбільш повне розуміння даного терміну. Процесний підхід характеризує управління конкурентними перевагами як процес формування, створення, реалізації, використання, підтримки та розвитку конкурентних переваг підприємства, який реалізується функціональними сферами діяльності підприємства і проявляється у положенні підприємства на ринку [2]. Процес управління конкурентними перевагами носить стратегічний характер та орієнтований на перспективу. Його організація базується, виходячи з вимог і тенденцій змін зовнішнього середовища підприємства.

Управління конкурентними перевагами має особливе значення для досягнення конкурентоспроможності. З погляду системного підходу, управління конкурентними перевагами становить систему взаємозалежних елементів (цілей та критеріїв їх досягнення, функцій, органів управління, інформації, методів, моделей, результатів діяльності), взаємодія між якими забезпечує її реалізацію.

Механізм досягнення підприємством стійкого положення на ринку вимагає тісної взаємодії та координації всіх елементів системи конкурентних переваг. Система управління конкурентними перевагами підприємства є відкритою

системою, яка піддається впливу факторів внутрішнього і зовнішнього середовищ.

Функціональний підхід до управління дозволяє визначити функціональну сутність системи управління конкурентними перевагами як підсистеми управління підприємством на базі виділених функцій управління: формування, створення, реалізація, використання, підтримка та розвиток конкурентних переваг підприємства. Реалізація функцій управління конкурентними перевагами можлива тільки на базі реалізації загальних функцій управління на підприємстві.

Початковим етапом процесу планування при управлінні конкурентними перевагами на підприємстві є визначення цілей та постановка задач на базі аналізу зовнішнього середовища підприємства. Реалізація даних процесів забезпечує високу конкурентоспроможність підприємства та його стійке положення на ринку.

Організація забезпечує ефективне функціонування підприємства, розробку й реалізацію стратегії розвитку, формування структури конкурентного потенціалу й умов його реалізації. Організаційно-функціональне забезпечення відповідає за чітку підготовку й організацію робіт щодо поділу праці за функціональними підсистемами, підрозділами, виконавцями і рівнями управління; створення умов для ефективного виконання робіт з врахуванням відповідного інформаційного, методичного, технічного й кадрового забезпечення.

Координування забезпечує узгодження та взаємозв'язок між цілями і задачами поточного й стратегічного управління, корпоративного та функціонального рівнів управління.

Функції обліку і контролю на підставі зіставлення планових і фактичних параметрів станів системи дозволяють проаналізувати й оцінити процеси формування і розвитку конкурентних переваг підприємства. Оцінка процесів формування і розвитку конкурентних переваг підприємства забезпечує нагляд та

перевірку відповідності функціонування підприємства поставленим цілям стосовно встановлених норм, забезпечує перевірку результативності й ефективності окремих впроваджених заходів щодо формування і розвитку конкурентних переваг підприємства.

Ефективність функціонування системи управління конкурентними перевагами підприємства певною мірою буде залежати від ступеня адаптивності і схильності до змін внутрішнього й зовнішнього середовищ підприємства. Рівень гнучкості системи управління конкурентними перевагами підприємства повинен відповідати мінливості зовнішнього і внутрішнього середовищ [3].

У зв'язку з постійними змінами зовнішнього та внутрішнього середовищ підприємства, швидкістю зміни окремих параметрів і інтенсивністю їхнього впливу на рівень конкурентоспроможності, необхідно дати адекватну оцінку процесам формування і розвитку конкурентних переваг підприємства, визначити критерії оцінки.

Досліджувані процеси необхідно розглядати як динамічну функцію. Для їхнього вивчення необхідно проаналізувати динамічний ряд дискретних оцінок, які характеризують конкурентні переваги підприємства у певний конкретний момент часу. Це дозволить прогнозувати їхні зміни і розробити на цій основі ефективні управлінські рішення.

Застосування динамічного підходу до управління конкурентними перевагами підприємства забезпечує гнучкість цих процесів, готовність до зміни функціонування підприємства. Цей підхід визначає характер аналізу та оцінки процесів формування і розвитку конкурентних переваг підприємства. Для реалізації принципів динамічності і безперервності в оцінці процесів розвитку доцільне створення системи моніторингу на рівні підприємства.

Управління конкурентними перевагами підприємства може розглядатися як процес, спрямований на більш ефективне використання ресурсів підприємства в порівнянні з конкурентами.

Ресурсний потенціал підприємства, необхідний для конкурентної боротьби, складається з досвіду підприємства, інтелектуального капіталу, конкурентних можливостей, унікальних навиків, стратегічно цінних активів та ринкових досягнень. Наявність ресурсів і можливостей підприємства дозволяють виявити внутрішні переваги, об'єднати усі функціональні сфери його діяльності в єдине ціле і досягти зовнішніх конкурентних переваг на ринку [4].

При визначенні цілей управління конкурентними перевагами необхідно дотримуватися принципу ринкової орієнтації та посилення своєї позиції, оскільки повнота ресурсного потенціалу підприємства залежить від ринкової ситуації. При розробці системи управління конкурентними перевагами підприємства та управлінні ними слід дотримуватися відповідних принципів.

Висновки. Унікальність побудови кожного підприємства не дозволяє сформулювати універсальних рішень в процесі управління. Проте при розробці власної моделі поведінки для формування та подальшого удосконалення системи управління конкурентними перевагами, підприємство повинне орієнтуватися на базові положення та принципи управління.

Розглянута теоретична база дозволяє зробити висновки і сформулювати концептуальну основу формування та вдосконалення системи управління конкурентними перевагами у вигляді основних положень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Ястремська О. М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методичні і методологічні засади: Наук. вид. — Харків: ХНЕУ, 2004. — 472 с.
2. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. — Вид. 2-ге, перероб. та доп. — К.: ХНЕУ, 2000. — 528 с.
3. Отенко И. П. Методологические основы управления потенциалом предприятия. Научное издание. — Харьков: Изд. ХГЭУ, 2004. — 216 с.

4. Портер М. Корпоративная стратегия: методика анализа отраслей и конкурентов. – М.: Альбина Бизнес Букс, 2005. – 454 с.

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics